

ПРИВЧАЄМО ДО ПОРЯДКУ

(методичні рекомендації для молодих батьків)

Усі діти прагнуть бути самостійними, але вони не завжди погоджуються виконувати доручення батьків. Якщо діти з раннього віку починають допомагати батькам по господарству, то вони будь-яке нове заняття сприйматимуть не як повинність, а як можливість навчитися чогось нового. Але, на жаль, мами і тата часто скаржаться на те, що їхня дитина виконує усі доручення «з-під палки». Як же виховати у малюка відповідальність і свідоме ставлення до дорученої справи? Насамперед, мами і тата повинні подбати про те, щоб у малюка були свої обов'язки, які, окрім нього, ніхто не виконуватиме. Наприклад, дошкільник має після прогулянки почистити черевики і повісити на місце свою курточку, скласти перед сном іграшки і прибрати зі столу після обіду... Коло обов'язків може бути різноманітним, головне - не доручати робити те, з чим йому буде важко впоратися.

Спочатку ненав'язливо керуйте процесом. Хочете, щоб малюк витер пил на меблях? Покажіть, як це потрібно зробити. І нічого, якщо перший досвід виявиться невдалим, не потрібно вказувати малюкові на помилки - і з часом він всього навчиться. Краще похваліть його. Можна навіть сказати: «Ти дуже добре впорався з цим завданням, тому тепер я довіряю тобі таку відповідальну справу, як миття за собою посуду». І ось вже звичайна робота у домі із категорії «примусової» переходить у спосіб заохочення, і малюк буде із захопленням виконувати будь-яке ваше доручення. У дошкільному віці, коли малюка ще тільки починають залучати до праці, дуже корисно заохочувати й нагороджувати його за кожну виконану роботу (хоча б наклейкою або зірочкою), це стане для нього гарною мотивацією.

І ще один важливий момент: намагайтеся все робити разом із малюком.

По-перше, це найкращий приклад і стимул для нього.

По-друге, ніщо так не об'єднує, як спільна праця.

Батькам варто замислитися і про те, як поводитися, якщо малюк не виконав доручену справу.

Він має розуміти: до вимог дорослих варто ставитися із повагою, а байдужість та небажання не залишатимуться безкарними. Тому потрібно із самого початку обговорити це з малюком. Йдеться не про тілесне покарання або щось подібне, що принижує гідність маленької людини, а про те, щоб навчити малюка дотримуватися

слова. Пропонуючи малюкові щодня прибирати свої іграшки, домовтеся з ним: «Ти маєш починати класти на місце іграшки одразу, як тільки я тобі нагадаю про це, і зробити це потрібно до початку вечірнього мультфільму. Якщо за цей час ти не прибереш іграшки на місце, їх приберемо ми. І два дні ти не будеш ними гратися».

Головне в такій домовленості - бути послідовним і не змінювати рішення. Якщо це вийде - малюк навчиться вчасно виконувати обіцянку. В іншому випадку - він думатиме, що завжди знайдеться спосіб «ухилитися» від обов'язків.

ПРАВИЛА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Не можна принижувати дітей

Приниження руйнують позитивну самооцінку. Малюк починає відчувати провину за те, що він живе на світі. У результаті може вирости глибоко нещасна людина.

Не треба погрожувати

Погрози змушують дитину боятися й ненавидіти дорослого, який їй погрожує. Від погроз дитина не перестане поводитися абияк, а якщо навіть і перестане, то лише в

присутності дорослого, але потім обов'язково «відіграється».

Не слід вимагати обіцянку загрозами

Обіцянка, як і погроза, відноситься до майбутнього — коли ще вона здійсниться? А дитина живе сьогодні, в теперішньому часі. Насильне вимагання обіцянок розвине в ній почуття провини, або цинічність у словах та справах.

Нерозумно вимагати негайної покірності

Дитина не робот і не зомбі. Їй потрібен час, щоб зрозуміти й прийняти чи не прийняти вашу настанову. Попереджайте малюка, що час гри скоро закінчиться. Навіть у беззастережних обов'язках має лишатися ілюзія самостійності.

Не слід допікати опікуючись

Інакше дитина ніколи не відчує, що може зробити щось сама. А це знижує самооцінку й призводить до формування психологічних комплексів. Окрім цього, зайва опіка привчає дитину до думки, що можна не напружуватися — й так усе для тебе зроблять.

Не можна сліпо потурати дитині

Чим конкретніші «так» і «ні», тим простіше дитині зрозуміти, чого хоче від неї дорослий. Деякі правила малюк за-

своєюватиме швидко, інші ж потребуватимуть більше часу й терпіння.

Слід бути послідовним, аби досягнути розуміння

Дитина не в змозі зрозуміти дорослі «інколи», «можливо», «подекуди», «лише на свята». Чи можна навчитися переходити дорогу, якби в понеділок, вівторок і четвер червоний колір означав «стоп», а в середу й суботу — «можна перейти»?

ЗАПОВІДІ БАТЬКІВСТВА:

1. Любіть свою дитину!

Радійте з її присутності, приймайте її такою, яка вона є, не ображайте, не принижуйте, не підривайте її впевненості в собі, не піддавайте несправедливому покаранню, не позбавляйте своєї довіри, дайте привід любити Вас.

2. Охороняйте свою дитину!

Захищайте від фізичних і душевних небезпек, навіть, коли треба - жертвуючи власними інтересами і ризикуючи власним життям.

3. Бутьте добрим прикладом для своєї дитини!

Прищепіть їй повагу до традиційних цінностей; самі живіть згідно із ними. Нехай у вашій сім'ї побутують чесність, скромність. Порушення батьками

подружньої вірності, збагачення безчесними засобами - все це завтра позначиться на моральному обличчі вашого сина чи доньки.

4. Грайтеся зі своєю дитиною!

Приділяйте їй якомога більше часу, розмовляйте з нею, грайтеся так, як їй подобається, її гру приймайте всерйоз.

5. Працюйте зі своєю дитиною!

Допомагайте їй, коли вона намагається приймати участь у роботі дома, в саду. Коли дитина підросте, привчайте її включатися в усі роботи по господарству.

6. Покажіть дитині можливості й межі людської свободи!

Дайте дитині можливість нагромадити власний досвід, навіть якщо це пов'язано з певним ризиком. Надмірно опікувана від будь якої небезпеки дитина нерідко стає соціальним інвалідом.

7. Привчайте дитину бути слухняною!

Батьки повинні стежити за поведінкою дитини і спрямовувати її таким чином, щоб її дії не задавали шкоди ні їй самій, а ні іншим. Дитину треба заохочувати до додержання встановлених правил.

8. Надавайте дитині можливість таких переживань, які матимуть цінність спогадів.

Дитина "живиться" як і дорослий, переживаннями, що дають їй змогу орієнтуватися в подіях, ознайомитися з жоттям інших людей і навколишнім світом. Нехай спогад про щасливе дитинство зігриває її все життя.

9. Дозволяйте дитині набувати життєвого досвіду. Хай навіть не безболісно, але саможтійно!

10. Чекайте від дитини тільки таких міркувань та оцінок, на які вона здатна у своєму віці, виходячи з рівня свого розвитку і життєвого досвіду